

Kreken van dichtbij bekeken

Jeroen Visser

Onderzoeksvraag

Wat is het belang van het krekensysteem in samenwerking met project Argusvlinder en het Vlietproject voor de Hoeksche Waard?

Gebiedsbeschrijving

In het gebied dat we van dichtbij bekijken, is het krekensysteem van groot belang op de biodiversiteit. Als restanten van het oorspronkelijke getijdenlandschap herinneren de kreken aan de bijzondere **ontginnings**geschiedenis van de Hoeksche Waard. Gelegen in de armen van Zuid-West Zuid-Holland, vond het droogmalen hoofzakelijk plaats in de periode tussen 1538 en 1653 ^[1]. Het eiland wordt omringd door de rivieren Oude Maas, Dordtse Kil, Haringvliet, Hollands Diep en het Spui. Hier wil ik speciale aandacht verlenen aan de Oude Maas, bovenaan rechts in figuur 1, waar nog steeds een getijdenverschil van zo'n anderhalve meter bestaat. Voor de bouw van de Deltawerken was dit zelfs 3 meter. Veel beschermde soorten in de Hoeksche Waard zijn afhankelijk van water- en moerasmilieus, niet alleen als permanent leefgebied, maar ook als verbindingzone.^[2]

Figuur 1: Krekensysteem Hoeksche Waard ^[2].

Resultaten

Zoals vermeld in de inleiding zijn de kreken van belang voor vele dieren en insecten. Daarnaast hebben de kreken ook een functie voor de waterkwaliteit peilbeheersing van de polders. Het zorgt voor de **water af- en aanvoer** waardoor er **ontwaterd** kan worden in natte tijden en besproeid in droge.

In figuur 1 wordt het **grofmazige netwerk** van kreken laten zien. Dit netwerk bestaat uit verschillende onderdelen. Deze zijn de kreken zelf, de beschermende dijken en uit de grotere buitendijkse en binnendijkse natuurgebieden. Dit wordt onder één term geschoven omdat dit de krachtige dragers van de ecologische en landschappelijke structuur van de Hoeksche Waard zijn.

Onder het grofmazige netwerk van kreken rekenen we de van oorsprong natuurlijke kreken. Hiervan kan het profiel overigens later vaak aangepast zijn aan de nieuwe waterhuishoudkundige functie. Verder terug te vinden in figuur 1 zijn de gegraven verbindingen tussen de kreken zelf of van de kreken naar het buitenwater,

voor zover deze dienst hebben als ecologische verbindingzone.

Figuur 2: project Argusvlinder te 's Gravendeel.

Er zijn vanaf 1995 twee grote natuur- en ook kreekbehoudende projecten geweest. De eerste hiervan, plan Argusvlinder, had als voornaamste doel om nieuwe natuurstroken langs de kreken aan te leggen. Dankzij dit succesvolle project zijn veel verdwenen plant- en diersoorten teruggekeerd, waar onder de zeer zeldzame klavervreter. Dit plantje behoort tot de zaadplanten en parasiteert vooral klaver en andere soorten uit de vlinderbloemfamilie.^[3]

In het Vlietproject zijn vooral de steile oevers van de kreken aangepakt en vervangen door flauw aflopende oevers met veel ruimte voor beplanting. Van de in totaal 92 hectare nieuw gecreëerde natuur is 68 ha beschikbaar voor tijdelijke waterberging. De verdeling van land over de verschillende landhouders en de bijkomende kosten aan oeverbeheer zijn te vinden in figuur 3.

Feiten en cijfers	
Natuuroevers Argusvlinder	56 ha
Natuuroevers Vlietproject	92 ha
Totaal Argusvlinder en Vlietproject	148 ha
- waarvan eigendom Groenbeheer (droge natuur)	21 ha
- waarvan eigendom waterschap (natte natuur)	79 ha
- waarvan eigendom Staatsbosbeheer	48 ha
Beheerkosten natuuroevers per ha per jaar	€ 750
- sterk afhankelijk van specifieke situatie en beheer	

Figuur 3: Oppervlakten beide projecten en kosten behoud natuuroevers^[2].

Conclusie

De aanwezigheid van het krekensysteem in de Hoeksche Waard heeft er in combinatie met project Argusvlinder en Vlietproject voor gezorgd dat er 148 hectare aan nieuwe natuuroevers kon worden gerealiseerd, de **waterbalans** behouden kan worden en dat er zeer zeldzame plantensoorten zijn terug gekeerd.

Referenties

^[1] Wikipedia Hoeksche Waard, 2 sep. 2014

^[2] Landschapbeheerplan Hoeksche Waard, concept / 18 januari 2012. Door Samenwerkingsorgaan HW, Mellany Vonk, Klaaswaal en Vista landschapsarchitectuur en stedenbouw, Pieter Veen, Amsterdam.

^[3] Klavervreter, Wikipedia, 4 juli 2013.